

A péntek esti sztár, Vukán György (Fotó: Nagy László)

Jazz-napok '93

Szeged, Ifjúsági Ház aulája. Vasárnap éjjel. Tizenöt-husz ember üldögél az asztaloknál: zenészek s örült jazzrajongók. A többség már hazament. Egy szürke kalapos, szőke fiatalember, *Lajkó Félix* szomorú kesergőket húz hegedűjén. Nem hivatalosan az ő taktusaival ért véget az idei szegedi jazz- napok.

A háromnapos jazzmámor – ahol olyan zenészek léptek színpadra, mint *Regős István*, *Vukán György*, *Kovács Tickmayer István*, s olyan bandák, mint az egyesült államokbeli *Miami Dade Jazz Trio*, a francia *Melting Pot Salsa*, a lengyel *Walk Away* vagy a német *Jürgen Wuchner Quartet* – utolsó napja a kísérletező jazz-szé. Először Szabados mester és csapata, a *Magyar Királyi Udvari Zenekar* (MAKUZ) improvizatív és impulzív muzsikája mozgatja meg az agytekervényeket. Zenei költe-

mények, intenzív szabadzenei játékok ejtik egyik káprázatból a másik kábulatba a nagyérdeműt. A 10 tagú zenekar eredeti, közvetlen zenei nyelvezete magával ragadó.

Szabadosék után a free zene koronázatlan királya, az Art Ensemble of Chicago extagja, Roscoe Mitchell robbant. Az ötven kilós néger szaxofonvirtuóz olyat művel, amit kelet-közép-európai fül ritkán hall élőben. Quartetjével – Jaribu Shahid nagybőgő, Tani Tabbell dob, Vincent Davis dob – elementáris szabadzenét zúdít a teremben ülőkre. Nem lehet nem „begyorsulni” az ütemre. Úgy vettem észre sokaknak „bejött” Roscos muzsikája, s talán éppen emiatt távoztak nehezen koncertje végeztével.

S még valami: elismerés a rendezőknek. Fel a Jazz days '94-re!

Sz. C. Sz.

■ **Mi indokolta a komplex diagnosztikai központ létesítésének szorgalmazását, milyen elemzések és tapasztalatok érveltek a megvalósítás mellett?**

– Tény, hogy az orvosi diagnosztika az elmúlt negyedszázadban rohamosan fejlődött, egyre bonyolultabb, komplexebb és egyre hatékonyabb, de ugyanakkor méregdrága műszerek jelentek meg. Ráadásul ezek „felezési ideje”, amortizációja is lerövidült. A jelen gazdasági helyzetben kettős szorítást érezhetünk. Egyértelműen kielégíthetetlen a diagnosztikai igények, mindelelőtt azok a vizsgálati lehetőségek szűkösek, melyek a korszerű és drága eszközöket igénylik. Ugyanakkor semmi remény nincs arra, hogy ezeket a diagnosztikai műszereket a város saját erőforrásaiból előteremtse. Ebben a helyzetben olyan jelentős tökére volt szükség, mely megteremtí a gyors, robbanásszerű fejlődést. Így talált egymásra a város és környékének igénye, valamint az IMC-t működtető izraeli-amerikai tőkéscsoport, mely Budapesten, a MÁV kórházban már kialakított és eredményesen működtet egy hasonló centrumot.

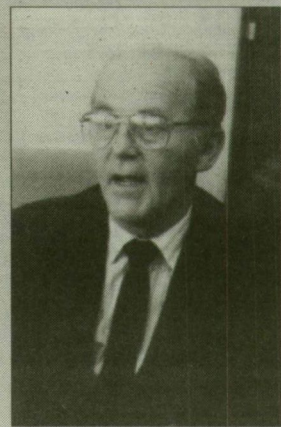
■ **Vajon miért döntött az említett pénzügyi és egészségügyi műszereket gyártó csoport Szeged mellett?**

– Ez a nemzetközi tőkéscsoport a világ több pontján létesített modern diagnosztikai központokat. Gyáraikban korszerű műszereket-eszközöket gyártanak, ezeket forgalmazzák, telepítik és működtetik. Speciális működési rendet alakítottak ki, melynek lényege, hogy a központok folyamatosan, nonstop dolgoznak. A magyarországi rendszerváltás kapcsán a kelet-európai országokban is piacot láttak, s elsőként hazánkat célozták meg, 1991 októberében indult a MÁV kórházi

- **Orvosi csúcstechnika Szegeden**
- **Hamarosan nyit a Nemzetközi Egészségügyi Központ**
- **A társadalombiztosítás fizet**

Évi 30 ezer korszerű vizsgálat

Másfél évvel ezelőtt született meg az ötlet: a valós igényeket kielégítendő Szegeden létesüljön – hazánkban másodikként – az az IMC (International Medical Center – Nemzetközi Egészségügyi Központ), mely izraeli-amerikai beruházással megteremtheti a város és a régió világszínvonalon működő egészségügyi központját. A szakmai indoklást dr. Csernay László egyetemi tanár készítette. A napokban érkezett meg a meghívó az ünnepélyes nyitásra: 1993. október 19-én, 13 órakor a SZOTE új klinikai épületében átadják rendeltetésének az új diagnosztikai központot és mű-

veseállomást. Ez adta az aktualitását e beszélgetésnek, melyben Csernay professzort, az IMC orvosigazgatóját kérdeztem.

központjuk. Miután a társadalombiztosítással sikerült szerződést kötni, Szeged lett a következő beruházási helyszín. Itt pozitív fogadtatásra leltek. Volt fogadókészség, a város és az egyetem is támogatta a vállalkozást, biztosították látták a szakembergárdát, a szellemi kapacitást, a szürke állomány koncentrációját.

■ **Milyen műszerekkel szerelik fel a központot?**

– Szervezési-statisztikai kérdés volt, milyen műszerek kerüljenek a laboratóriumokba. Elsősorban olyan diagnosztikai eszközökre gondoltunk, melyek vagy nincsenek Szegeden

és a régióban, vagy a meglévő korszerűtlenekek, illetve leterheltek. A beruházás tervezésekor tehát készítettünk egy adatlapot, melyen 18 lehetséges eszközt soroltunk fel, s elküldtük 150 kilométeres körzetben a kórházaknak, rendelőintézeteknek, szakorvosoknak. Felmértük az igényeket, s az összesítés nyomán kialakult rangsort figyelembe véve négy modern vizsgálóberendezést telepítettünk Szegedre.

■ **Melyek ezek, s mit tudnak?**

– A legkorszerűbb orvostechnikai eszközök kerültek a

laboratóriumokba. Így az úgynevezett MRI, a csontsűrűségvizsgáló készülék, amelyekből egyetlen egy sem volt eddig Szegeden, a vizsgálatok elvégzésére Budapestre kellett utaznia a betegeknek. Idekerült egy CT, mely az itt négy éve működő elődjénél – melynek kapacitása már elégtelen – korszerűbb, gyorsabb és hatékonyabb. A negyedik műszer egy SPECT, mely a meglévőnél gazdagabb vizsgálati lehetőségeket teremt.

■ **Ezeket a műszereket még a megnyitó előtt, a következő napokban – bemutatjuk olvasóinknak. Most inkább azt kérdezem, hogyan fog működni a szegedi egészségügyi központ?**

– A vizsgálatok előjegyzéses rendszerben zajlanak. A kórházak, rendelőintézetek és szakorvosok – bizonyos esetekben családorvosok is – a „szakmai kollégium indukációinak” alapján küldik a betegeket. Így kiküszöbölhető a várakozás, a sorbanállás. A leletek rövid időn belül elkészülnek, a képeket és a leletek másolatát a küldő orvosok kapják meg. A költségek a társadalombiztosítást terhelik, de a nem biztosítottak – például a környező országok polgárai – is meghatározott tarifa ellenében részesülhetnek a vizsgálatokban. Ha teljes kapacitással dolgozik a központ, évi 25–30 ezer vizsgálatot tudunk majd elvégezni!

T. L.

■ A József Attila Tudományegyetem meghívására október 19-ig Szegeden vendégeskedik a kiel *Christian Albrechts Egyetem Kamarazenekara*. A Szegedhez hasonló nagyságú északnémet tartományi fővárosban öt amatőr szimfonikus és kamaragyűttes működik; az egyetemi kamarazenekar ezek legkiválóbbika. A kapcsolat kiindulópontja a két egyetem közötti tudományos együttműködés volt, amely a mostani vendégszerepléssel kulturális együttműködéssé is bővül. Hasonló keretben a korábbi években az acheni és a götting-

■ Két templomi hangverseny Német egyetemi zenekar Szegeden

geni egyetem zenei együttese koncerteztek Szegeden – a vendéglátó Szegedi Egyetemi Énekkar pedig e városok után a jövőben Kielben is vendégszerepel majd.

A Christian Albrechts Egyetem Kamarazenekara két hangversenyt ad Szegeden. Október 14-én a Honvéd téri református templomban zene-

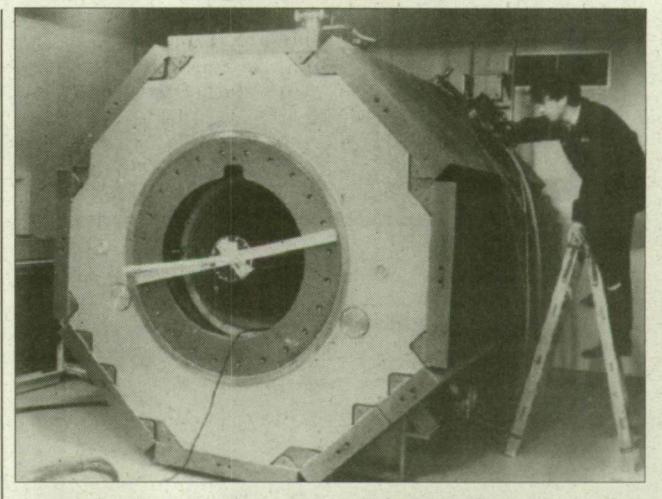
kari estjük lesz (Rossini: Olasz nő Algirban – nyitány; Mozart: Simfonia concertante; Beethoven: I. szimfónia) Klaus Mader egyetemi zeneigazgató vezényletével, majd október 16-án az alsóvárosi Ferences templomban a Szegedi Egyetemi Énekkar, valamint *Szél Bernadett*, *Katona Judit*, *Wendler Attila* és *Andrejcsik István* énekszó-

listák közreműködésével, *Gyüdi Sándor* dirigálásával *Mozart egyházi műveiből adnak oratórikus estet* (elhangzik az *Exultate*, jubilate szólókantáta és a ritkán hallható *Dominicusmisse*) A kiel zenekar Szegeden kívül Csongrádon, Veszprémben, Budakeszin, Gödöllőn és Budapesten koncertezik majd.

módostják az engedélyezési okiratot. Az előterjesztés részleteit ezen a héten tárgyalják meg a különféle bizottságok. Ez azt is jelenti, hogy módosulhatnak még az elképzelések.

Ami biztos: a pályázatot megnyert kivitelező, a Compact Douwe Egberts képviselővel történt egyeztetés alapján az idén már nem, csak a tavasszal építik föl a Dóm téren az új, mobil nézőteret – amelyet aztán már nem is kell szétszedni a jövő évadig. Azokra a fontos kérdésekre, hogy mikor bontják a mostanit, mi lesz vele, hol fogják tárolni majd az újat és épül-e a színházzal közös raktárbázis – az októberi közgyűlés határozatai válaszolnak. Megállapítja a testület a beruházási határidőket, a bontás körülményeit. S minden valószínűség szerint a Szegedi Nemzeti Színház dorozsmai telepén találnak helyet a raktározásra.

(Fotó: Schmidt Andrea)

■ A Nemzetközi Egészségügyi Központ műszerei I. MRI (Mágneses magrezonanciakészülék)

A mágneses magrezonanciakészülék, az MRI tulajdonképpen nemrégiben mutatkozott be Magyarországon. Mindössze négy esztendeje annak, hogy az első két ilyen berendezés megérkezett Budapestre, s azóta egy újabb működik Kaposváron. Az ország negyedik MRI-je tehát az az izraeli gyártmányú, Elscint-készülék, amely a hónap utolsó napjaitól már Szegeden, a Nemzetközi Egészségügyi Központban is vizsgálatra várja a betegeket.

Miféle elv alapján működik ez a műszer? Az MRI erős mágneses térben rádiófrekvenciás hullámokkal gerjesztett hidrogénatomokon keresztül képes képalkotásra. A test bármely részéről tud információkat adni, s akár a CT, alkalmas minden szerv vizsgálatára.

Mennyivel tud mégis többet ez a készülék? Vannak olyan kórállapotok, amelyeket ezzel a technikával eredményesebben lehet vizsgálni, ugyanakkor – mivel nem röntgensugárral, hanem elektromágneses sugárral működik – nem kell tartani a sugárterheléstől.

Mely szervek vizsgálatára használják elsősorban az MR-

készüléket? Különösen alkalmas a gerincvelő és gerinc-csatorna, valamint a koponya-alap elváltozásainak felderítésére, az agy speciális betegségeinek, például a sclerosis multiplexnek a vizsgálatára, az ízületek és a csontvelő elváltozásainak diagnosztizálására. Az orvosi gyakorlatban már kezd kialakulni azon esetek köre, amelyeket érdemesebb CT-vel, illetve MRI-vel, avagy netán mindkettővel megvizsgálni. Nem elhanyagolható szempont, hogy a CT módszer olcsóbb, ezért bizonyos elváltozások felderítésére tanácsos előbb ezt az eljárást alkalmazni, s csak ha szükséges, akkor folytatandó a vizsgálat az MRI-vel.

A mágneses magrezonancia készülékkel idét, s talán nem túlzás, életet is nyernek Szeged és egész Dél-Magyarország betegei. Az eddigi, többhónapos várakozást igénylő előjegyzést szükségtelenné teszi majd az új klinika épületében éjjel, nappal dolgozó berendezés.

Ch. Á.

■ A nézőtérről: jövő csütörtökön Építés: jövő tavasszal

Jó ideje nem volt már hírnünk a szabadtéri nézőterének rekonstrukciójáról; ezért-e, vagy mert az volt az utolsó

információ, hogy az idei szízon után lebontják a vasmonstrumot – egyre több olvasónk telefonál: mi van? miért

nem bontják? Dr. Ványai Éva alpolgármestertől megtudtuk, hogy az október 21-i közgyűlés témája lesz a beruházás –

